

Η σκοτεινή πραγματικότητα των νόμων της Ρωσίας για την ενδοοικογενειακή βία

■ ■ ■ [bbc.co.uk/bbcthree/article/0dd0ab91-145a-4137-bf87-28d0498c8d56](https://www.bbc.co.uk/bbcthree/article/0dd0ab91-145a-4137-bf87-28d0498c8d56)

Jenny Stallard

1 February 2018

Στην επιφάνεια, η Βερόνικα* μοιάζει με μια συνηθισμένη μαμά, που φτιάχνει ένα φλιτζάνι τσάι ενώ τα παιδιά της παίζουν γύρω από τους αστραγάλους της. Καθώς ο ατμός ανεβαίνει από το φλιτζάνι της, όμως, δεν χαλαρώνει ή δεν προλαβαίνει τα μέσα κοινωνικής δικτύωσης ενώ τα παιδιά φλυαρούν. Είναι στην κόψη του μαχαιριού, κρύβεται από τον άντρα της.

«Ο άντρας μου προσπάθησε να με στραγγαλίσει. Με άφησε αναισθητο και νόμιζε ότι με είχε σκοτώσει», λέει η Βερόνικα, 38 ετών. «Μου είπε ότι έχει το δικαίωμα να κάνει ό,τι θέλει γιατί είναι ο κύριος».

Η Βερόνικα δένει τα δάχτυλά της καθώς κοιτάζει νευρικά το δωμάτιο. Λέει ότι η αστυνομία θέλει να τη βοηθήσει, αλλά, λόγω του νόμου, είναι ανίσχυρη. Δεν πρόκειται για κάποιο δυστοπικό δράμα, όπου οι γυναίκες έχουν γίνει πολίτες δεύτερης κατηγορίας «ιδιοκτήτες» των συζύγων τους. Αυτή είναι η Ρωσία το 2018.

Τον Ιανουάριο του περασμένου έτους, οι νόμοι της Ρωσίας για την ενδοοικογενειακή βία άλλαξαν. Ορισμένες μορφές βίας αποποινικοποιήθηκαν, πρώτα από το κατώτερο κοινοβούλιο, γνωστό ως Δούμα, και στη συνέχεια επικυρώθηκαν από τον Πρόεδρο Πούτιν.

Τώρα, εάν χτυπήσετε τη σύζυγό σας - ή ακόμη και οποιοδήποτε μέλος της οικογένειάς σας - αλλά όχι αρκετά σοβαρά για να τη νοσηλέψετε, και είναι το πρώτο καταγεγραμμένο αδίκημα, δεν πηγαίνετε πλέον στη φυλακή για δύο χρόνια, όπως ίσχυε παλαιότερα. Αντίθετα, θα λάβετε πρόστιμο από 5 έως 30.000 ρούβλια (περίπου 375 £) ή φυλάκιση έως και 15 ημερών. Επιπλέον, ορισμένες γυναίκες αναγκάζονται να πληρώσουν τα πρόστιμα που επιβλήθηκαν στους κακοποιούς τους, με απλήρωτα πρόστιμα που συχνά λαμβάνονται από κοινούς τραπεζικούς λογαριασμούς.

Ένα νέο ντοκιμαντέρ από τη Stacey Dooley, Russian's War On Women, εξερευνά τον αντίκτυπο που είχε αυτή η αλλαγή του νόμου. Η Στέισι συναντά γυναίκες όπως η Βερόνικα, που προσπαθούν να ξεφύγουν από την ενδοοικογενειακή βία, και μιλά επίσης με άντρες που έχουν εξυπηρετήσει χρόνο για ενδοοικογενειακή βία, καθώς και σε όσους έχουν περάσει από απεξάρτηση.

Οι επικριτές φοβούνται ότι η εισαγωγή του «νόμου για τα χαστούκια» έχει ήδη ομαλοποιήσει τα αυξημένα επίπεδα βίας κατά των γυναικών, με τον δήμαρχο της τέταρτης μεγαλύτερης πόλης της Ρωσίας να αναφέρει μια δραματική αύξηση των περιστατικών μετά την αλλαγή.

Πράγματι, υπολογίζεται ότι περισσότερες από 600 Ρωσίδες σκοτώνονται κάθε μήνα στα σπίτια τους και ότι έως και 36.000 γυναίκες την ημέρα κακοποιούνται. Και για κάποιους που θέλουν να φύγουν, η ιστορία δεν τελειώνει με το σύντομο καταφύγιο, όπως για τη Βερόνικα. Τον Δεκέμβριο του περασμένου έτους, ο 34χρονος Maxim Gribanov χτύπησε τη σύζυγό του, Anastasia Onsiannikova, τόσο σκληρά, που έπεσε σε κώμα και πέθανε. Τώρα αντιμετωπίζει ποινή φυλάκισης έως και 15 ετών.

Εν τω μεταξύ, όσοι αντεπιτίθενται μπορεί να βρεθούν με ποινές φυλάκισης, όπως η Ναταλία Μαρκέλοβα, η οποία ισχυρίζεται ότι σκότωσε τον σύζυγό της σε αυτοάμυνα και καταδικάστηκε σε οκτώ χρόνια φυλάκιση.

Πολλοί Ρώσοι βουλευτές υποστηρίζουν ότι ο νέος νόμος προστατεύει την οικογενειακή μονάδα – εμποδίζει την αστυνομία ή το νόμο να παρεμβαίνει σε ιδιωτικές υποθέσεις μεταξύ ενός συζύγου και της συζύγου. Είναι γνωστός ως «νόμος για τα χαστούκια» και τροφοδοτείται από την επιστροφή στον παραδοσιακό χαρακτήρα, με αιχμή του δόρατος η Ορθόδοξη Εκκλησία υπό τον Πούτιν στην τρίτη θητεία του.

Είναι δύσκολο για εκείνους στο Ηνωμένο Βασίλειο να δουν οποιαδήποτε δικαιολογία για την αλλαγή του νόμου που αποποινικοποιεί τη βία. Στο ντοκιμαντέρ, η Stacey συναντά διαφορετικές γυναίκες, όλες κρυμμένες από τους συζύγους τους, που τις έχουν χτυπήσει. Αυτές οι γυναίκες λένε πώς φοβούνται για τη ζωή τους. πώς χτυπήθηκαν επίσης τα μωρά τους ή ότι δέχθηκαν επίθεση ενώ ήταν έγκυες.

Μετά την επίσκεψή της στη Βερόνικα, η Stacey συναντά την Alyona, η οποία ζει σε ένα απομακρυσμένο χωριό με τον σύζυγό της, German. Ζουν σύμφωνα με τις παραδοσιακές αξίες και εκείνη παραδέχεται ανοιχτά στην κάμερα στη Στέισι ότι ο σύζυγός της τη χτυπά, αν και σιωπά όταν τη ρωτούν πόσες φορές έχει συμβεί.

BBC Three

Είναι μια έντονη αντίθεση με τις γυναίκες στο Γυναικείο Κέντρο Κρίσης Kitezhi, κοντά στη Μόσχα, που διευθύνεται από την Alyona Sadikova, όπου η Stacey ταξιδεύει στη συνέχεια. Εκεί, η Μαρία*, 22 ετών, είναι νευρική να μιλήσει, καθώς φοβάται ότι ο σύζυγός της θα βρει αυτήν και τον 18 μηνών γιο τους. Την χτύπησε κατά τη διάρκεια της εγκυμοσύνης και

συνέχισε μετά την άφιξη του γιου τους, «μερικές φορές χτυπώντας το κεφάλι του μωρού, όταν δεν ήταν καν ενός μηνός», λέει. Η Μαρία δραπέτευσε με το παιδί καθώς ο άντρας της τη χτυπούσε με τηγάνι. Από τότε κρύβεται. Ο πατέρας της πήγε φυλακή για τη δολοφονία της μητέρας της.

Μερικοί άντρες μετανοούν. Η Αγία Πετρούπολη έχει ένα πρόγραμμα απεξάρτησης, το οποίο διευθύνει ο πατέρας Alexander Gavrilov, ένας ορθόδοξος ιερέας που έχει προσαρμόσει το πρόγραμμα 12 βημάτων Ανώνυμοι Αλκοολικοί έτσι ώστε να ενσωματώνει την πίστη του. Έχει περιθάψει εκατοντάδες αλκοολικούς και όταν η Stacey επισκέπτεται για να προσπαθήσει να βρει κάποια προοπτική για τους άντρες που θέλουν να αποφύγουν το αλκοόλ και να γυρίσουν την πλάτη τους στη βία, ο Alexander λέει ότι βλέπει την ενδοοικογενειακή βία να μεταδίδεται «από γενιά σε γενιά» - όπως της Μαρίας. εμπειρία - και βλέπει τη δουλειά του να διδάσκει τους άνδρες να σταματήσουν αυτόν τον κύκλο.

"[Αυτός ο νέος νόμος] είναι ένας περίεργος νόμος, δεν υπάρχει λογική", λέει. "Κάποιοι δεν συμφωνούν μαζί μου [ότι ο νέος νόμος είναι λάθος], αλλά πιστεύω ότι πρέπει να συνεχίσουμε να κάνουμε τη δουλειά μας ούτως ή άλλως."

Ένας άντρας συναντά τη Στέισι στις σκάλες στη συνάντηση της αποτοξίνωσης και βγαίνει στην κάμερα για να μιλήσει για την προηγούμενη ζωή του - ξυλοδαρμό γυναικών - και την αποκατάστασή του. Ο Αντρέ έχει περάσει συνολικά δύο δεκαετίες στη φυλακή για διάφορα εγκλήματα που δεν εξερευνώνται στο ντοκιμαντέρ. Παραδέχεται ότι «πρόδωσε» την πρώτη του, με την οποία έχει ένα παιδί. «Την χτύπησα μερικές φορές», λέει. «Όχι τόσο δύσκολο. Αν χτυπούσα με όλη τη δύναμη θα σκότωνα. Προσπάθησα να μην τη σκοτώσω».

Ενώ άντρες σαν τον Αντρέ ορκίζονται να αλλάξουν, χιλιάδες εξακολουθούν να έχουν με το μέρος τους τον νέο νόμο. Ενώ οι νομικές τροποποιήσεις ήταν υπό συζήτηση πέρυσι, πραγματοποιήθηκαν διαμαρτυρίες και οργανώσεις για τα δικαιώματα των γυναικών αντέδρασαν με μανία. Μερικοί έφτασαν στο σημείο να κοροϊδεύουν σκηνές βίας, που απεικονίζονται παρακάτω . Αλλά δεν είχε αποτέλεσμα.

Getty

Οι διαδηλωτές σκηνοθετούν σκηνές ενδοοικογενειακής κακοποίησης

Υπάρχουν μερικές παράνομες οργανώσεις όπου οι γυναίκες μαθαίνουν για τα δικαιώματα των γυναικών και τις τεχνικές αυτοάμυνας. Η Stacey επισκέπτεται μερικές, ακούγοντας ιστορίες για γυναίκες που απειλούνται με βιασμό επειδή θέλουν να συναντηθούν και να συζητήσουν τον φεμινισμό. Οι οργανώσεις είναι σπάνιες - όχι παράνομες, αλλά οι διοργανωτές ζουν με τον φόβο των ανδρών που τους στέλνουν απειλές όταν μπορούν να πάρουν τους αριθμούς τηλεφώνου τους. Και, εν τω μεταξύ, για γυναίκες όπως η Βερόνικα, η πραγματικότητα είναι ένας καθημερινός φόβος να καταλήξουν άπορες ή νεκρές.

[Η Stacey Dooley Investigates: Russian's War On Women](#) είναι τώρα στο iPlayer

[Αυτές οι οργανώσεις](#) προσφέρουν πληροφορίες και υποστήριξη σχετικά με την ενδοοικογενειακή κακοποίηση.